gemeente
Weststellingwerf

Raadsvoorstel

ALGEMENE GEGEVENS	
Agendapunt	Regionale Energiestrategie Fryslân - RES 1.0
Registratienummer	0098-AZK-76075
Documentnummer	0098304023
Portefeuillehouder	Zonderland, Hanneke
Griffier	0561-691220
BIJLAGEN	
Aantal bijlagen	7
Begrotingswijziging	☒ nee ☐ ja
Stukken ter inzage	

ONDERWERP

Regionale Energiestrategie (RES) 1.0

REDEN VOORSTEL

☐ Kaderstellen
~~☐ Controleren~~
~~☐ Budget autoriseren~~
~~☐ Consulteren~~
☐

B&W STELT DE RAAD VOOR OM

a. In te stemmen met de RES 1.0, inclusief de Regionale Structuur Warmte.
b. Kennis te nemen van de Achtergronddocumenten RES 1.0, de Aanbiedingsbrief RES 1.0, de Begroting RES 1.0 en de RES 1.0 (Friese versie)
c. Kennis te nemen van de Intentieverklaring Samenwerking Energietransitie.

BIJLAGEN

Bijlage 1 Aanbiedingsbrief RES 1.0 - 0098305970
Bijlage 2 RES 1.0 (NL versie) – 0098305972
Bijlage 3 RES 1.0 (Friese versie) – 0098305973
Bijlage 4 Achtergronddocumenten RES 1.0 Fryslan - 0098305974
- Waddeneilanden
- IJsselmeerkustgebied
- Achtergrondinformatie Elektriciteit
- Fryske Energie Waaier
- Ambitiedocument Friese Overheden
- Ambitiedocument Friese Energie Alliantie
- Netimpact-analyse Liander

Bijlage 5 Regionale Structuur Warmte - 0098305979
Bijlage 6 Begroting RES - 0098305988
Bijlage 7 Ondertekende intentieverklaring Samenwerking Energietransitie - 00985976

gemeente
Weststellingwerf

End 2019 heeft uw raad ingestemd met de participatie van de gemeente Weststellingwerf in de opstelling van een Regionale Energie Strategie (RES) Fryslân en vorig jaar met de concept RES, met de eerste aanzet over hoe de Friese overheden aan de doelstellingen vanuit het Nederlandse Klimaatakkoord willen bijdragen; het 'Friese Bod', voor wat betreft energiebesparing, verduurzaming van de gebouwde omgeving en de opwek van duurzame elektriciteit.
In de concept-RES stond een voorlopige bijdrage vanuit de regio Fryslân aan de landelijke doelstelling uit het Klimaatakkoord voor het onderdeel Elektriciteit aangegeven: 2,3 Terawattuur (TWh) duurzame elektriciteit op land. In de concept-RES waren alleen de al gerealiseerde en vergunde projecten opgenomen. Met die gekozen pragmatische insteek werd tijd bespaard en heeft RES-Fryslân een realistisch concept-bod ingediend.
De concept-RES is door de regiegroep RES voor de zomer 2020 aangeboden aan het nationale programma RES. Het concept-RES was een tussenstap op weg naar een definitief RES 1.0. De regiegroep RES heeft de afgelopen maanden, samen met verschillende belanghebbenden, gewerkt aan een definitief RES 1.0.

De RES 1.0 Fryslân ligt nu voor.

INLEIDING

Klimaatakkoord en Res-Fryslân
Het nationale Klimaatakkoord is de uitwerking van de klimaatafspraken van Parijs uit 2015. De doelstelling van het klimaatakkoord is om de ***nationale*** uitstoot van CO2 in 2030 met 49% te verminderen ten opzicht van 1990, en met 100% te verminderen in 2050. Om de nationale doelstellingen te halen zijn doelstellingen opgesteld vanuit vijf 'sectortafels'[1]. Voor de doelstellingen uit de sectortafels 'Gebouwde omgeving' en 'Elektriciteit' wordt in 30 energie-regio's, op initiatief van gemeenten, provincies en waterschappen, gewerkt aan Regionale Energie strategieën. Fryslân is één van deze regio's.

Binnen de regio Fryslân is door alle gemeenten, provincie, Wetterskip en netbeheerders samen met stakeholders, gewerkt aan de opstelling van de eigen Regionale Energiestrategie (RES). Aan elke regio in Nederland wordt gevraagd om daarin aan te geven;
a) hoeveel grootschalig duurzame elektriciteit er op land opgewekt wordt in 2030, als bijdrage aan de landelijke totale doelstelling van 35 Twh;
b) wat de regionale mogelijkheden zijn voor de duurzame warmte voor de warmtetransitie in de gebouwde omgeving.

De RES is dus een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur. De RES heeft ook als doel om een regionaal uitvoeringsprogramma op te stellen voor de periode tot 2030. De gezamenlijke keuzes binnen de regio geven richtlijnen voor elke gemeente en de provincie voor de uitvoering van het eigen energiebeleid en/of opstelling van nieuw beleid tot 2030.

De RES-en van de andere 30 RES regio's worden door het Planbureau van de Leefomgeving (PBL) doorgerekend en vergeleken met de landelijke opgave om 35Twh. Op basis van de beoordeling van de concept RES-en is het niet de verwachting dat een herverdeling nodig zal zijn.

Van concept-RES naar RES 1.0
Bij de behandeling van de Concept RES is meerdere malen de oproep gedaan door verschillende gemeenteraden, colleges en de maatschappelijke organisaties georganiseerd in de Friese Energie Alliantie

[1] Elektriciteit, gebouwde omgeving, (zware)industrie, mobiliteit en landbouw/landgebruik

(FEA), om in de RES 1.0 een hogere ambitie op te nemen. Uw gemeenteraad heeft een vergelijkbare motie niet aangenomen. Om inzichtelijk te maken hoe groot de ambities zijn bij alle RES partijen, zijn er met alle overheden en de Friese Energie Alliantie (FEA) leden individuele en gezamenlijk ambitiegesprekken gevoerd. Tevens is het reeds gerealiseerde of vergunde aanbod aan pijplijnprojekten geactualiseerd. Dit bleek gestegen van 2.3 TWH naar 2.5 TWh. Voor de Friese overheden zijn de uitkomsten samengevoegd in een Ambitiedocument. De Friese ambitie wordt echter niet van bovenaf zal opgelegd.

De regiegroep RES concludeert dat er in Fryslân voldoende ambitie bestaat om de Friese bijdrage te verhogen naar in 2030 de productie van tenminste 3 Terawattuur (TWh) duurzame elektriciteit op land.

Uit het ambitiedocument blijkt dat de opstelsom aan ambities zelfs verder gaat dan de opgenomen ambitie in het Friese bod. De Friese RES bijdrage is nadrukkelijk geen maximum. Als binnen Fryslân overheden nog meer dan de 3,0 TWh willen realiseren dat zal dat op basis van voldoende lokaal draagvlak moeten gebeuren.

<u>De opgave RES in de Beleidsbrief Klimaat en Duurzaamheid</u>
Voor ligt de RES 1.0, de eerste Regionale Energiestrategie. Deze RES is het einddocument van een gezamenlijk provinciaal traject. In de Beleidsbrief Klimaat en Duurzaamheid 2020 is het RES-traject één van de opgaven binnen de pijler Energie Transitie. Elke twee jaar wordt er in de 30 RES-regio's een actuele versie van de RES opgesteld. De huidige klimaatdoelen van de gemeente Weststellingwerf vormen uitgangspunt voor het Weststellingwerfs aandeel in de ambitie voor de RES 1.0.

Het traject om de gemeentelijke klimaatdoelen te herbevestigen of aan te scherpen kan, indien gewenst, in de volgende gemeentelijke Beleidsbrief Klimaat en Duurzaamheid 2021 opgenomen worden. Zodat de (nieuwe) Weststellingwerfse ambitie, na vaststelling door de raad, meegenomen kan worden in de RES 2.0 in 2023.
De Beleidsbrief Klimaat en Duurzaamheid 2021 wordt u binnenkort separaat aangeboden. Net als in de eerste Beleidsbrief is daarbinnen voor de RES een apart traject benoemd.

<u>(Opwek) Ambitie Weststellingwerf in de RES 1.0</u>
De bijdrage van Weststellingwerf aan de RES 1.0 met betrekking tot duurzaam opwek van elektriciteit past binnen de door uw raad vastgesteld doelstellingen. Weststellingwerf wil voldoen aan de nationale en provinciale doelen te willen. Het nationale Klimaatakkoord is de uitwerking van de klimaatafspraken van Parijs uit 2015. De doelstelling van het klimaatakkoord is om de ***nationale*** uitstoot van CO2 in 2030 met 49% te verminderen ten opzicht van 1990, en met 100% te verminderen in 2050. Landelijk is het streven om in 2030 70% van de eigen elektriciteitsvraag duurzaam op te wekken. Dit resulteert in een aanvullende ambitie voor Westellingwerf, zoals opgenomen in het ambitiedocument, om in 2030 0,061 TWh duurzaam op te wekken.

Weststellingwerf zet daarbij in de eerste plaats in op energiebesparing. Vervolgens benut de gemeente de mogelijkheden die zich voordoen en maakt daarbij een integrale belangenafweging. Op dit moment zijn er vooral kansen voor zon op dak, kleine windmolens en zonneparken. In RES 2.0 (2023) gaan we nader in op de vraag of het reëel is in 2030 al 70% van het elektriciteitsverbruik duurzaam op te wekken. Vooralsnog wordt hier vanuit gegaan. Met deze ambitie houdt de gemeente zelf de regie en bepaalt ze haar ambitieaandeel in de Friese RES. Vanuit de RES wordt er dan ook geen extra ambitie gevraagd van Weststellingwerf.

<u>De warmtetransitie in de regio voor de gebouwde omgeving.</u>
Naast de opwek van duurzame elektriciteit richt de RES Fryslân zich ook op het regionale warmtevraagstuk. Als onderdeel van de RES kijkt de Regionale Strategie Warmte (RSW) naar deze regionale warmtevraag, welke warmtebronnen er beschikbaar zijn en welke infrastructuur daarvoor nodig is. Voor de besluitvorming op gemeenteniveau over de warmtetransitie is de RSW een ondersteunend document. Wij zullen in 2021 een Transitievisie warmte opstellen en deze ter vastlegging aan uw raad voorleggen. De definitieve Regionale Strategie Warmte (RSW) is, ten opzichte van het concept dat voor de zomer is opgestuurd, nauwelijks gewijzigd. Deze RSW is als bijlage bijgevoegd.

Uitvoeringsagenda en strategie
Het is zinvol de regionale samenwerking tussen overheden en de FEA als platform van maatschappelijke organisaties in RES-verband voort te zetten. Er wordt doorgewerkt aan het opstellen van een uitvoeringstrategie en een jaarprogramma.

Netwerkcongestie.
Onderdeel van het concept-RES proces is een netwerkimpactanalyse van Liander. De netwerkcongestie levert momenteel problemen op voor sommige aansluitingen voor nieuwe activiteiten. In de netwerkanalyse van Liander is daarvoor ook op Friese schaal aandacht.

ARGUMENTEN
a.
Het RES-bod wordt breed gedragen. De aangesloten partijen, inclusief de FEA, hebben meer ambitie hebben dan het bod in de RES. Van de 3.0 TWh is 2.5 TWh zeker en 0.5 TWh ambitie. Het is daarmee realistisch en haalbaar.

Weststellingwerf heeft haar aandeel in de ambitie als streven geformuleerd in het voldoen aan landelijke en regionale doelen. De daarvan afgeleid 70% van de benodigde elektriciteit in 2030 duurzaam op te wekken betekent kwantitatief een aandeel van 0,061 TWh in de RES. Dit is geen harde extra opgave aan de gemeente opgelegd vanuit de Friese RES. Instemmen met de RES 1.0 is daarmee min of meer een formaliteit. Er zijn geen zoeklocaties aangewezen.

b.
Is achtergrondinformatie.

c.
De ondertekende intentieverklaring ontvangt u ter kennis name. De Intentieverklaring Samenwerking Energietransitie gaat over de verkenning voor een samenwerking met maatschappelijke organisaties op de lange termijn (na 2022).

KANTTEKENINGEN
a.
De RES is een unieke samenwerking waarin overheden gelijkwaardig samenwerken. Het is onduidelijk wat er gebeurt als één of meerdere gemeenten niet instemmen met het RES-bod. Waarschijnlijk zal de RES 1.0 dan alsnog worden aangeboden aan het Rijk, maar met de kanttekening dat er minder bestuurlijk draagvlak voor is. De kans op dit scenario is klein. De Friese ambitie is lager dan de optelsom van de ambities van alle deelnemende partijen. De ambitie voor Weststellingwerf passen binnen eerder gestelde doelen. Bovendien zijn de streefcijfers niet afdwingbaar.

AANPAK/UITVOERING
Uitvoering geven aan de RES 1.0 betekent in feite invulling geven aan de eerste fase van onze eigen voor 2050. De RES is een van de opgaven in de Beleidsbrief Klimaat en Duurzaamheid. Daarin gaan we verder invulling gegeven aan hoe we onze ambitie kunnen uitvoeren en wat we daarvoor nodig hebben. Dit zal t.z.t. worden voorgelegd aan de gemeenteraad.
De RES heeft een dusdanige impact op onze inwoners dat ze goed moeten worden betrokken bij het proces. Voor de RES Fryslân is een communicatiebureau ingeschakeld, dat o.a. webinars voor inwoners organiseert, periodiek nieuwsbrieven uitbrengt en enquêtes heeft gehouden onder Friese inwoners.
Het team communicatie van de gemeente is nadrukkelijk betrokken bij alles wat speelt op het gebied van energietransitie.

Voor het daadwerkelijk grootschalig opwekken van elektriciteit worden de reguliere procedures gevoerd.

De huidige ambtelijke en bestuurlijke structuren zetten we door ter voorbereiding op de RES 2.0 en om aan de slag te gaan met het jaarprogramma juni 2021/ juni 2022.

COMMUNICATIE
Er wordt op verschillende momenten provinciebreed en lokaal gecommuniceerd over de RES.

DUURZAAMHEID
Door in te stemmen met de RES 1.0 committeert de raad zich aan de Friese ambitie voor duurzame energie voor 2030. Met het bod Weststellingwerf een adequate bijdrage aan de provinciale, nationale maar uiteindelijk ook mondiale energietransitie. De CO2-uitstoot wordt gereduceerd. Dit draagt bij aan het tegengaan van klimaatverandering en de gevolgen daarvan.
Inwoners en bedrijven worden betrokken en uitgenodigd mee te denken en bij te dragen aan het reduceren van energieverbruik, het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen en het opwekken van schone energie. Het lokaal opwekken biedt kansen op meer betrokkenheid en meer participatie zowel financieel als in zeggenschap.

KOSTEN, OPBRENGSTEN EN DEKKING
De raad heeft eerder al ingestemd met deelname aan het RES-traject, inclusief een financiële bijdrage. Hiervan zijn nog middelen beschikbaar, waarmee de uitvoering voor het restant van 2021 en het begin van 2022 kunnen worden gefinancierd. Voor de verdere toekomst is de RES Fryslân afhankelijk van bijdragen vanuit het Rijk, wellicht aangevuld met bijdragen vanuit gemeenten. Dit is echter op dit moment nog niet aan de orde.
Uitvoering geven aan de Klimaatafspraken en de RES heeft geleid en zal leiden tot verdere taakverzwaring bij gemeenten. Dit heeft de aandacht van de organisatie en krijgt aandacht in de reguliere cyclus van jaarstukken.

Burgemeester en Wethouders van Weststellingwerf,

de secretaris,	de burgemeester,
VAN MAURIK	VAN DE NADORT

gemeente
Weststellingwerf

Registratienummer: 0098-AZK-76075

De raad van de gemeente Weststellingwerf;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

b e s l u i t

a. In te stemmen met de RES 1.0, inclusief de Regionale Structuur Warmte.
b. Kennis te nemen van de Achtergronddocumenten RES 1.0, de Aanbiedingsbrief RES 1.0, de Begroting RES 1.0 en de RES 1.0 (Friese versie)
c. Kennis te nemen van de Intentieverklaring Samenwerking Energietransitie.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van ,
de griffier, de voorzitter,